

Vlaams
Parlement

vergadering **C285**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 17 september 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de vraag van het BoekenOverleg naar een relanceplan voor de boekensector – 3101 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de timing van het project Maasland – 3138 (2019-2020)	9
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de selectieprocedure voor het artistiek concept voor de Biënnale van Venetië – 3163 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de Biënnale van Venetië – 3307 (2019-2020)	11
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de tweede ronde van de projectsubsidies in het kader van het Kunstendecreet in 2020 – 3211 (2019-2020)	16
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de stand van zaken van het Cultuurplan Limburg – 3223 (2019-2020)	21
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het Actieplan Grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en audiovisuele sector – 3275 (2019-2020)	25

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de vraag van het Boeken-Overleg naar een relanceplan voor de boekensector – 3101 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil eerst even teruggaan naar eind april van dit jaar. Toen heeft Boek.be op basis van een bevraging duidelijk gemaakt hoe zwaar de impact van de coronacrisis op de boekensector op dat moment was. Ter herinnering vermeld ik nog even dat de brede Vlaamse cultuursector, inclusief de letteren, voor de pandemie door het onderzoeksbureau Graydon nog als een gezonde economische sector werd gekwalificeerd. De resultaten van de bevraging door Boek.be deden veel betrokkenen in de boekensector even slikken, maar lagen helaas in de lijn der verwachtingen.

Ik wil even aangeven in welke mate die resultaten belangrijk zijn. Zo heeft 40 procent van de respondenten een omzetsdaling met meer dan 51 procent gerapporteerd. Als voornaamste oorzaak heeft 70 procent aangegeven dat de verkoop is stilgevallen of helemaal is weggevallen. Een tweede element is dat de aankoop van boeken zich bijna geheel naar online kanalen of supermarkten heeft verplaatst. Een derde element is dat een op de vijf respondenten heeft aangegeven dat er een reëel risico is dat hun onderneming failliet zal gaan. Een vierde element is dat alle boekengenres, met uitzondering van de kinderboeken, een significante omzetsdaling heeft gekend. De grootste daler is het segment van de non-fictie, met een daling van 34 procent. Het laatste element is dat de fysieke retailkanalen een omzetsdaling met 30 procent op jaarbasis optekenen.

Op dat ogenblik heeft Boek.be ook aangekondigd dat de Vlaamse boekensector dit jaar een omzetverlies van minstens 97 tot 150 miljoen euro zou kennen. Die cijfers dateren dan nog van voor de weken waarin alle boekenwinkels in complete lockdown zijn gegaan. Volgens de sector en Boek.be waren bijkomende financiële impulsen nodig om de economische activiteiten opnieuw op het niveau van voor de coronacrisis te krijgen.

Kort nadien, op 15 mei 2020, is als extra klap het bericht gekomen dat Boek.be de jaarlijkse Boekenbeurs in Antwerpen moest annuleren. Eerder hadden de beurzen van Londen, Bologna en Frankfurt er ook al de brui aan gegeven, wat voor sommige grote Vlaamse uitgeverijen een flinke streep door de rekening is. Die beslissing had opnieuw een grote impact op de sector, maar ook op Boek.be zelf. Als organisator van die Boekenbeurs heeft Boek.be hierdoor zelfs een aantal naakte ontslagen zien gebeuren.

Vanuit het BoekenOverleg is in het begin van de zomer de vraag naar een ambitieus relanceplan voor de boekensector gekomen. Ik wil even het belang van die organisatie duiden, want het is de belangrijkste gesprekspartner voor alles wat met boeken en literatuur te maken heeft. Dit heeft vooral te maken met de samenstelling van de organisatie, waarin de allerbelangrijkste verenigingen in de letterensector zijn vertegenwoordigd. Het gaat dan om de auteursbelangen, de bibliotheeksector, de commerciële boekensector en het literair middenveld, met Literatuur Vlaanderen en dergelijke.

Het BoekenOverleg heeft een aantal zeer concrete voorstellen aan de Vlaamse en de federale overheid gedaan om een antwoord op de financiële noden van het boekenvak te bieden, niet enkel om op korte termijn te remediëren, maar ook en vooral

om een dynamische boekensector een hoopvolle toekomst te geven. Ik ga even in op een aantal voorstellen die betrekking hebben op het Vlaamse beleidsniveau.

Zo pleit het BoekenOverleg voor een leescampagne in het najaar, traditioneel de start van het nieuwe culturele seizoen, om mensen ervan te overtuigen opnieuw naar de boekhandel te gaan. De voorbije maanden hebben heel wat auteurs en organisaties boekvoorstellingen en andere evenementen moeten afgelasten. Die evenementen zijn belangrijk voor de promotie van het boek en met een leescampagne zouden mensen opnieuw naar de boekhandel kunnen worden gelokt.

Het BoekenOverleg pleit ook voor een nieuwe literaire prijs, die we helaas in Vlaanderen op het niveau van fictie en non-fictie amper of niet meer kennen, in tegenstelling tot Nederland, dat wel nog enkele interessante, attractieve literaire prijzen kent.

Het BoekenOverleg onderschrijft ook de aanzet tot een meerjarenplan 2021-2025 van Literatuur Vlaanderen en vraagt de Vlaamse Regering daarvoor middelen vrij te maken.

En tot slot pleit het BoekenOverleg ook voor een realisatie van een leesbevorderingsplan, dat blijkbaar ook bij u, minister, ingediend zou zijn.

Kunt u meedelen welke initiatieven u zult nemen ter ondersteuning van de boeken- en letterensector naar aanleiding van de coronacrisis, maar ook naar aanleiding van de voorstellen van het BoekenOverleg? Deelt u de bezorgdheden van de sectororganisatie in verband met het omzetverlies en de bijhorende faillissementsdreiging voor bepaalde ondernemingen? Zo ja, hoe gaat u daar dan mee omgaan? Welk overleg hebt u de voorbije maanden gehad met de sector? Gaat de regering in op de suggestie van het platform om een relanceplan te lanceren dat niet enkel op korte termijn soelaas moet brengen, maar ook de gezondheid van de sector in de toekomst moet veiligstellen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik ben natuurlijk op de hoogte van de voorstellen van het BoekenOverleg, waarin de uitdagingen voor de letterensector op korte en middellange termijn goed worden samengevat. Het relanceplan dat daar voorgesteld wordt, verwijst onder meer naar het meerjarenplan van Literatuur Vlaanderen, dat de basis vormt voor een nieuwe beheersovereenkomst van de periode 2021 tot 2025. Hierover lopen de gesprekken momenteel. De promotie van onze Vlaamse auteurs in binnen- en buitenland, waar mogelijk in samenwerking met Nederland, en de uitbouw van een duurzaam leesbevorderingsbeleid over diverse domeinen heen zijn alvast twee pijlers in dit plan die ook expliciet in het regeerakkoord staan. Daar sluit het plan dus heel goed aan bij het regeerakkoord. Het spreekt dan ook voor zich dat ik deze ambities onderschrijf.

Het relanceplan verwijst ook naar het Actieplan Leesbevordering, waar ik al eerder van heb gezegd het te onderschrijven. De aandacht hiervoor is er ook binnen andere beleidsdomeinen. Samen met mijn collega van Onderwijs, minister Weyts, ben ik ervan overtuigd dat er extra inspanningen nodig zijn om het tij van de alarmerende PISA-resultaten (Programme for International Student Assessment) van vorig jaar te kunnen keren. Cultuur en Onderwijs kunnen elkaar hierin versterken. Zo werd in mei vanuit Onderwijs de projectoproep 'Leesbevordering op school' gelanceerd om projecten te stimuleren die de kennis van het Nederlands bevorderen en die extra kansen bieden op een sterke taalontwikkeling door middel van de creatie van een kwaliteitsvolle leesomgeving. Bij de bekendmaking van de geselecteerde projectvoorstellen in juli viel op dat Iedereen Leest in opmerkelijk veel aanvraagdossiers voorkomt. Hieruit blijkt dat deze culturele organisatie met andere woorden door het Vlaamse onderwijs in haar leesstimulerende opdracht wordt erkend en als belangrijke partner wordt gezien. Dat is alvast veelbelovend voor de

toekomst. De volgende stap is een meer structurele visie en actienota, gedragen door Cultuur en ook door Onderwijs. Hiervoor zijn eveneens de gesprekken lopende, in de schoot van het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie.

Ten derde zijn er de voorstellen voor een leescampagne en een literaire prijs die onder meer de promotie en de verkoop van het boek willen stimuleren, alsook het maatschappelijk belang van literatuur onderstrepen. Gezien de lockdown eerder dit jaar, alsook de mogelijke toekomstige gevolgen van COVID-19, begrijp ik de vraag om steun voor de uitgever en boekhandelaar zeer goed. Eventuele maatregelen in deze context zijn nog niet beslist. Ik stel intussen wel verheugd vast dat, ondanks de uitdagingen die corona met zich meebrengt, er intussen een Alternatieve Boekenbeurs vorm krijgt. De VRT en Boek.be zullen van 1 tot 11 november een boekenmarathon organiseren, waarbij presentator Tom De Cock elf dagen lang zo'n driehonderd grote namen uit de Vlaamse en internationale boekenwereld zal interviewen. Daarnaast trekt een vliegende reporter door Vlaanderen om allerlei activiteiten rond boeken in beeld te brengen. De VRT capteert alle interviews en zendt ze via livestream uit op VRT NU.

Alle radio- en televisiezenders van de VRT zullen daarnaast de Alternatieve Boekenbeurs op hun eigen manier centraal zetten in de programmatie. Het Boeken-Overleg geeft aan dat alle spelers hierin hun rol zullen spelen, om tot een zo groot mogelijk boekenfeest te komen. De letterensector zal dus in elk geval van zich laten horen en ook enorm versterkt worden door de VRT.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, ik heb nog niet begrepen hoe wij op dit moment verder aan het kijken zijn dan naar het tijdelijke stabiliseren van het gehavende boekenvak. Ik heb niet gehoord hoe u op de iets langere termijn structureel iets zult doen aan de gevolgen van de coronacrisis, die toch voelbaar zijn voor heel veel auteurs en heel veel uitgeverijen en andere sectoren in het letterenvak. U hebt een aantal eerder vastgelegde elementen uit het regeerakkoord en uit het plan van Literatuur Vlaanderen genoemd, engagementen die eerder al zijn aangegaan en die u nu bevestigt. Maar nieuwe elementen heb ik helaas niet gehoord, terwijl we toch worden geconfronteerd met een heel nieuwe situatie. Een belangrijk evenement zoals de Boekenbeurs zal alleen maar digitaal kunnen plaatsvinden. Dat is uiteraard een goed initiatief, en een goede samenwerking met de VRT. Maar voor de ongeveer 130.000 tot 140.000 bezoekers per jaar is de Boekenbeurs toch een heel aantrekkelijk evenement voor de boekensector. Dat zullen we niet kunnen compenseren met enkel een digitaal evenement.

Vanuit het BoekenOverleg werden een aantal concrete zaken gevraagd, zoals een leescampagne en een literaire prijs. U zegt dat daar niets over is beslist. Draagt u deze initiatieven een warm hart toe? Neemt u initiatieven om dat alsnog uit te werken? Of ziet u voor een leescampagne en een literaire prijs in Vlaanderen absoluut geen plaats?

Er zijn ook een aantal voorstellen gedaan voor het federale beleidsniveau. Daarover zal ik u uiteraard niet ondervragen. Maar neemt u daarvoor contact op met uw collega's op het federale niveau, om bijvoorbeeld die taxshelter, waar vraag naar is, ook in het letterenveld, in het boekenvak te kunnen uitrollen, om meer middelen voor de doelstellingen te kunnen mobiliseren, om dat te laten organiseren?

Bovendien denk ik dat er voor de letterensector echt wel een bijkomende inspanning kan worden gedaan, zeker als je kijkt naar het bedrag dat die sector binnen het culturele veld omvangt. In 2019 kreeg de letterensector slechts 1,32 procent van de totale cultuurmiddelen. Ik denk dus echt wel dat er binnen het volledige cultuurbudget ruimte moet zijn om het boekenvak, om de letterensector veel meer te ondersteunen, als je ziet dat amper 1 procent van de totale middelen daarnaartoe gaat.

Minister-president, ik zou u willen vragen om, los van de eerder aangegane engagementen, die u nu bevestigt, rekening te houden met de crisis die nu door de boekensector rolt, door corona maar ook door het verleggen van de fysieke boekhandel naar de online verkoop. Ik vraag u om iets meer inspanningen te doen, maar ook dat u meer middelen vrijmaakt binnen uw cultuurbudget om de letterensector te ondersteunen.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Ik wil de vraag van het BoekenOverleg gedeeltelijk bijtreden. Het is heel belangrijk dat we ervoor zorgen dat die sector niet in rook opgaat. Als zelfs grote spelers als Standaard Boekhandel in de problemen zouden komen of failliet zouden gaan, zou dat voor een enorm verlies aan aanbod kunnen zorgen. Het kan niet zijn dat er enkel nog een handvol boekhandels overblijft in de steden. Ik begrijp heel goed de vraag om met een cheque of aankoopbonnen of noem het vouchers te werken. Je moet er echter wel voor opletten dat je geen mattheuseffect creëert dat het enkel de middenklasse zal ten goede komen. Ik zie hier een kans om enerzijds de sector te ondersteunen en anderzijds, met die vouchers, inderdaad een leesbevorderingscampagne te organiseren. Dan kunnen we samen met het middenveld en armoedeorganisaties ... (*onverstaanbaar*) ... kunnen binnentreden. We zouden een heel traject kunnen opstellen, met leessessies, taalbevordering en leesbevordering.

Ik denk dat zo'n leesbevorderingscampagne met vouchers dan perfect kan passen in eenmalige investeringen die via die relancemiddelen zouden kunnen gebeuren. Ik zou die vraag vanuit het BoekenOverleg zeker willen bijtreden.

Minister-president, ik ben ook blij dat u dit aanhaalt en verwijst naar de rol die minister Weyts als minister van Onderwijs te spelen heeft op het vlak van leesbevordering. Ik denk dat er daar inderdaad nog een tandje moet worden bij gestoken, zodat we verder aan de PISA-resultaten kunnen werken en de leesbevordering bij onze jongeren kunnen verbeteren.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Collega's, ik dank jullie voor de vraag en voor de aandacht voor de letterensector. Ik geef even mee dat, toen wij de budgetten aankondigden voor de cultuursector, wij de letterensector of Literatuur Vlaanderen net meer middelen hebben gegeven dan de vorige keer. Dat was ook een bewuste keuze. Ik hoorde van de collega's ook een aantal terechte bezorgdheden, en het is mevrouw Coudyser die diverse gesprekken heeft georganiseerd met de sector. We hebben ook gesproken met de mensen van Literatuur Vlaanderen, en daar horen we toch positieve signalen van het overleg met het kabinet van de minister.

Inderdaad, de sector toont ook veerkracht. Denk aan de Alternatieve Boekenbeurs. Collega Janssens zet dat een beetje weg alsof het maar zus en zo is, maar het is inderdaad de sector zelf die dat wil organiseren. Ik denk dat we in tijden van corona ook moeten evolueren naar andere modellen. Ik wil dat toch echt een kans geven. Als we zien dat ook de VRT op de kar springt, dan kunnen we daarmee verder werken.

Collega's, ik hoorde de bezorgdheden van onder meer collega Van de Wauwer. U haalt het terecht aan: voor die zwakkeren in de samenleving, waar net lezen zo belangrijk is – laat ons hopen dat ze naar de klassen kunnen blijven gaan – moeten we inderdaad een tandje kunnen bij steken. Maar dat staat ook in het regeerakkoord. Leesbevordering staat expliciet in het regeerakkoord, collega's. We moeten dat regeerakkoord gewoon uitvoeren en daar allemaal achter staan.

Ik hoor ook dat er in de toekomst waarschijnlijk weer transversaal en domeinoverschrijdend zal moeten worden gewerkt. Dus ik hoor wel heel goede ideeën rondgaan.

Laat ons daar nu niet snel-snel maar net structureel aan werken. Maar wat wij zien is dat er toch wel hoopvolle signalen zijn. We hopen dan ook dat we daar volop aan kunnen werken, en dat het kan worden uitgerold.

Maar het is dus wel degelijk zo – en dat horen we ook in de sector – dat de interesse vanuit de Vlaamse overheid jegens die sector er wel degelijk is, en dat men ook wel bereid is om daar de nodige maatregelen voor te nemen. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik dank collega Janssens voor de vraag. De boekensector is inderdaad een kleine sector in termen van budgetten vanuit Vlaanderen. Maar het is zo'n essentiële sector voor emancipatie, voor taalverwerving, voor iedereen.

Ik deel een stukje de mening dat we tot nu toe vooral horen wat er al op de plank lag in het kader van de bestrijding van corona. Ik denk dat er ook veel gebeurt. Collega Meremans zegt terecht dat de sector heel veerkrachtig is. Het is fantastisch om te zien hoe die Alternatieve Boekenbeurs tot stand komt. Ik wil ook een pluim geven aan de rol die de VRT daarin opneemt. Maar dat gaat momenteel allemaal over het beheersen van de crisis. Ik denk dat we allemaal samen, als commissie, met de minister en de sector zelf naar dat grote relanceplan moeten kijken.

Als het dan gaat over relance, dan ben ik het niet eens met collega Janssens, die voorstelt om de taxshelter te bekijken. We hebben die taxshelter al uitgebreid, en nu ligt ook gaming op de tafel. En we zien alleen maar dat de koek niet groter wordt; de stukjes worden kleiner. Ik ben er dus niet van overtuigd dat de taxshelter de manier is om de boekensector echt te gaan helpen.

Collega Van de Wauwer, wat uw bemerking over de vouchers betreft: we weten uit onderzoek dat de cultuurcheque, het geven van geld, niet de meest effectieve manier is om mensen over de drempel te krijgen richting cultuur en lezen. De drempels voor cultuurparticipatie zijn geen financiële drempels, of toch niet in eerste instantie.

Het zijn vooral psychologische drempels. Het zijn drempels wat betreft verwerkingscapaciteit en het idee dat het iets is dat niet voor ons is. Het lezen moet gewoon worden. Ik heb al verschillende keren – en daar werd elke keer mee gelachen – gezegd dat we bijvoorbeeld in Thuis of Familie Simonneke of een ander personage moeten laten lezen, dat dagelijks in beeld komt dat er veel gelezen wordt zodanig dat het iets dagdagelijks wordt. Dat denk ik wel.

Het is heel goed dat in het regeerakkoord leesbevordering staat. Dat is absoluut essentieel. Dan moeten we nu wel echt starten om daar serieus werk van te maken.

De voorzitter: Minister Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Janssens, u moet ook wel goed naar het antwoord luisteren. Ik heb gezegd dat we in overleg zijn met de sector om de beheersovereenkomst voor 2021-2025 te maken. Veel elementen die hier zijn aangehaald, komen natuurlijk in die beheersovereenkomst terug.

Een tweede element is dat we nu bezig zijn met de begroting 2020-2021 op te stellen. U weet hoe dat gaat. Als we gelden vrijmaken, moet dat passen in de begroting. Voor eind oktober moet die begroting in het parlement ingediend worden, dus dat is eigenlijk allemaal tamelijk kort dag.

Ik heb binnenkort nog een bijkomende ontmoeting met het BoekenOverleg om over die zaken van gedachten te wisselen. Wat de prijs betreft, draag ik die een warm hart toe, maar er zijn nog geen beslissingen over genomen.

Wat de leescampagne betreft, heb ik zojuist gezegd dat we dat aan het voorbereiden zijn met Onderwijs. Als je de PISA-resultaten hebt gezien, dan moeten we dan niet een tandje maar een serieus paar tanden bij steken. Dat wordt voorbereid.

Het is ook zo dat we in het kader van het noodfonds een bedrag aan Literatuur Vlaanderen hebben toegewezen.

Wat de boekenvouchers betreft is, wat mevrouw Segers daarover zegt, denk ik, correct. Niets is algemeen waar. Er zijn natuurlijk mensen die mits een financieel steuntje wel gaan lezen, maar of dat nu de grote ommezwaai is, dat weet ik niet. In ieder geval gaan we de mogelijkheden ervan bespreken in dat contact dat ik met het BoekenOverleg heb.

Wat de taxshelter betreft, mevrouw Segers, denk ik dat u het niet heel zorgvuldig hebt verwoord. We hebben gezien dat, als we de taxshelter voor de film hadden en dan uitgebreid naar de podiumkunsten, de koek wel is toegenomen. De optelsom van de twee bedragen is groter dan wat initieel alleen naar de film ging. Wat we wel zien, is dat er een stuk kannibalisme op de film van de podiumkunsten is. Als het vroeger 100 was, is dat nu misschien 160, maar is er maar 80 voor de film overgebleven. Ik pin me niet vast op de exactheid van de getallen, maar ik wil dat beeld schetsen. Nu ligt inderdaad ook de vraag van de game-industrie en van de boekenindustrie op tafel. Ik denk, mijnheer Janssens, dat de totale taart wel groter zal worden, maar dat er ook weer kannibalisme op de andere sectoren zal zijn: op film, op podiumkunsten en in voorkomend geval op de gamesector. We moeten goed oppassen dat we niet een probleem oplossen en andere problemen creëren. Dat is nog nader te onderzoeken.

Nog net voor de commissievergadering vanmorgen hebben we het platform van e-boeken in de bibliotheek gelanceerd. Dat opent de mogelijkheid om ook voor mensen die voornamelijk door de digitale wereld worden aangetrokken en minder door de analoge wereld, leesbevorderingscampagnes te voeren omdat die boeken nu ter beschikking zijn via het bibliotheekplatform. Dat is ook zeker een kanaal dat we verder moeten opvolgen in het kader van leesbevordering.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, ik word op dit moment nog niet erg enthousiast van de belangrijkste elementen van het antwoord dat u hebt gegeven. In het begin van de zomer is een relanceplan gelanceerd. Ik heb er alle begrip voor dat er enige tijd overheen gaat om te overleggen en concrete initiatieven uit te werken, maar ik heb het idee dat de voorbije maanden wat tijd is verloren. We gaan nu al naar het najaar, traditioneel de start van het nieuw letteren- en boekenseizoen, maar er zijn geen nieuwe tastbare zaken.

Ik denk dan vooral aan een literaire prijs, niet omwille van de prijs op zich, maar omdat een dergelijke prijs heel veel publiciteit voor het boekenvak genereert en een erkenning van de auteurs inhoudt. Zo onderschrijft de prijs het maatschappelijk belang van lezen en literatuur.

Als we kijken naar Marieke Lucas Rijneveld, die met het prachtig boek 'De avond is ongemak' de prestigieuze International Booker Prize heeft gewonnen, zien we welke aandacht voor het boek, de auteur en het boekenveld in het algemeen dit oplevert. Dat is iets waar ik een beetje jaloers op ben. Ik ben ervan overtuigd dat we in Vlaanderen gelijkaardige en gelijkwaardige auteurs hebben, maar we moeten dan eerst ernstige appreciatie voor het vak tonen door een literaire prijs in het leven te roepen.

Wanneer u met uw begroting en met de resultaten van uw overleg met het BoekenOverleg naar het Vlaams Parlement komt, hoop ik dat initiatieven zullen worden

genomen ter ondersteuning van het boekenvak en zeker ook van de fysieke boekhandels, die tijdens de coronacrisis door de lockdown en andere zaken zwaar zijn getroffen, en dat u zeker eens herbekijkt in welke mate u de situatie van de letterensector, die in het totaalbudget voor de kunstensector in mijn ogen nu stiefmoederlijk wordt behandeld, kunt remediëren door in die sector wat middelen te verschuiven zodat de letteren daarvan kunnen profiteren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de timing van het project Maasland – 3138 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Voorzitter, we hebben het er in deze commissie al eerder over gehad. We hebben in Limburg een goede traditie opgebouwd om kunst in de open ruimte te plaatsen. Vlaanderen heeft daar altijd veel middelen voor vrijgemaakt. In het zuiden van Limburg is er het project Pit, met het doorkijkkerkje dat ondertussen wereldberoemd is. In het centrum van de provincie is De Unie Hasselt-Genk georganiseerd en nu is het de beurt aan de Maaskant, zoals wij dat noemen. Dat loopt van Lanaken tot aan het huis van de heer Brouns in Kinrooi.

We zijn hier al een tijdje over bezig, maar ik was deze zomer heel blij te vernemen dat de financiering rond is, mede dankzij een projectsubsidie van minister van Toerisme Demir. Ik was heel blij dat de timing zeer ambitieus is. De eerste concrete resultaten zouden al voor volgend jaar zijn.

Minister-president, hoe moet ik de volledige tijdslijn van dit project zien? Tegen wanneer zou het project moeten zijn afgerond? Hoe is de beslissingsstructuur voor het project opgesteld? Wat is de rol van de lokale besturen? Wie neemt de trekkersrol op zich? Zijn er al overlegmomenten met alle partners geweest? Hoe wordt dit geëvalueerd? Is er inzicht in het totale kostenplaatje? Het gaat om bijna 2,9 miljoen euro, maar wat zijn de verhoudingen? Hoeveel is er voor kunstwerken, trajectbegeleiding enzovoort?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u voor die vraag. Ik draag het Maasland een warm hart toe, want mijn beide ouders zijn uit het Maasland afkomstig, uit Dilsen en Maaseik.

Het is de ambitie om alvast in de zomer van 2021 zichtbaarheid te geven aan het beeldenproject. Hoe moet je je dat voorstellen? Met de organisatie van een symposium of zo, waarin het project dan naar buiten gebracht wordt. Eind 2022 zou dan een eerste deel van de kunstwerken gefinaliseerd moeten zijn, om vervolgens in 2023 een laatste deel kunstwerken te realiseren. Dus naar eind 2023 zou alles rond moeten zijn, maar in fases.

De beslissingsstructuur die gehanteerd wordt is de volgende: de projectopvolging zal gebeuren via stuurgroepen waarin de verschillende partners vertegenwoordigd zijn. Inmiddels vond op 2 september 2020 een overleg plaats tussen het Regionaal Landschap Kempen en Maasland (RLKM), Z33 en het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI) over de huidige stand van zaken en de vooruitgang van het beeldenproject.

De cluster Maasvallei van het beeldenproject zal in nauwe samenwerking tussen RLKM en Z33 worden gerealiseerd. Hiervoor zal nog dit jaar een samenwerkingsovereenkomst opgemaakt worden tussen RLKM en Z33. RLKM zal via deze overeenkomst Z33 de opdracht geven om het artistieke luik, zijnde de realisatie van de kunstwerken, uit te voeren.

Z33 en RLKM riepen een aantal overlegstructuren in het leven voor dit project. Zo zal er respectievelijk een artistieke stuurgroep, een politieke stuurgroep met het FoCI, Toerisme Vlaanderen en de vijf Maaslandse gemeenten, en een stuurgroep regionale inbedding met de regionale actoren opgericht worden.

Wat de kosten betreft: de huidige projectfinanciering bedraagt in totaal 3,025 miljoen euro. De Maaslandse gemeenten zullen elk 50.000 euro bijdragen. Dat zijn Kinrooi, Maaseik, Dilsen-Stokkem, Maasmechelen en Lanaken. Dat is dus 250.000 euro. De Vlaamse overheid zal via het FoCI 1,5 miljoen euro en via Toerisme Vlaanderen 600.000 euro financieren. Z33 zal zelf 150.000 euro bijdragen. Externe projectpartners zullen ten slotte in de huidige projectfinanciering 525.000 euro inbrengen. Externe financiering kan bijvoorbeeld komen van lokale sponsors, bedrijven langs de Maas, het Mondriaanfonds, om zo een link met Nederland te hebben, enzovoort. De externe financiering zal worden gezocht in functie van het te concipiëren kunstwerk. In die zin is het niet mogelijk om vooraf aan te geven over welke partners het gaat. Vertrekkend van het kunstwerk gaat men kijken voor wie dat interessant kan zijn om daar via sponsoring zijn naam aan vast te maken. Maar buiten die laatste 525.000 euro is alles dus ingebracht door de verschillende partners.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister-president, dat komt dus heel positief over. Fijn om te horen dat u het Maasland een heel warm hart toedraagt. Collega Coenegrachts, dank u wel voor die vraag.

Ik wil beginnen met onze dankbaarheid te uiten, want het is dankzij Vlaanderen dat dit project is kunnen doorgaan. Aanvankelijk was de provincie Limburg geëngageerd om 750.000 euro te betalen, maar ze heeft dat in het kader van de bevoegdheidsdiscussie rond Cultuur – de culturele bevoegdheden zijn weggevallen – niet langer kunnen aanhouden, en Vlaanderen heeft dat overgenomen, waarvoor dank. Het zal onmiskenbaar een hefboom zijn voor de regio, een van de mooiste regio's van Vlaanderen. Collega's, ik nodig jullie allemaal uit om eens naar het Maasland te komen. We hebben een uniek fietsroutenetwerk in Limburg, maar het mooiste stukje ligt langs de Maas, en dat zal nog veel mooier worden met dit project.

Collega's die dit dossier zullen blijven opvolgen, een belangrijk aandachtspunt is het evenwicht. De Maas is een snoer van verschillende Maasdorpjes. Het evenwicht in die Maasvallei moet ook in dit kunstenproject gewaarborgd blijven, dat zal toch wel een belangrijk aandachtspunt zijn in de verschillende artistieke werkgroepen, maar ook de politieke stuurgroep zal daar natuurlijk over waken. Het zal veel meer zijn dan het beeldenproject waarnaar verwezen is. De artistieke vrijheid moet alle kansen krijgen om vooral duurzame projecten die de tand des tijds doorstaan, daar te kunnen realiseren.

Minister-president, u hebt duidelijk geantwoord op de vragen van collega Coenegrachts. Ik heb nog een belangrijke bijkomende vraag. De grens tussen België en Nederland ligt midden in de Maas. Wij zoeken voortdurend verbinding met Nederland. De Maas verbindt ons ook. Het is goed dat u vanuit uw positie contact legt met uw collega's in Nederland, ondersteund door de vzw Regionaal Landschap Kempen en Maasland. Zo kunt u letterlijk en figuurlijk de brug slaan naar Nederland. Zo kunt u de Nederlandse overheid en de Nederlandse minister van Cultuur aansporen om samen met de Nederlandse deputatie, die daar wel nog de bevoegdheid en vooral ook veel geld voor heeft, dat project te versterken. De grensoverschrijdende

samenwerking is bij ons ingebakken. Wij willen natuurlijk ook in een euregionale context het toerisme in onze regio versterken. Bent u bereid om dit initiatief verder te steunen en om contact te zoeken met Nederland en om de ambassadeur van het Maasland te zijn? Als ik hoor dat uw ouders van daar zijn, denk ik dat u graag ambassadeur van het Maasland zult willen zijn.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Ik ging het punt over Nederland op dezelfde manier maken. Dank daarvoor dus, mijnheer Brouns.

Minister-president, dank u voor uw antwoord. Het is heel positief. Ik voel nu ook de drive, dat het nu vooruitgaat. We kijken uit naar die kunstwerken, die een toevoeging zijn aan dat landschap. Ze brengen zeer laagdrempelig mensen in contact met kunst langs dat fietsroutenetwerk waarvoor wij in Limburg toch bekend zijn. Ik vraag dus ook om met de Nederlandse partners – want dat snoer van Maas-dorpjes loopt over de grens – contact op te nemen en om naar links en budgetten te zoeken. U had het al over het fonds. U bekijkt dat, maar dat kan misschien structureler of op een ander niveau worden aangekaart.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik vind het een goede suggestie om hierover met Nederland te praten. Het is een beetje jammer: ik had maandagavond in Berlijn een ontmoeting met een aantal Europese ministers van Cultuur, onder andere ook de Nederlandse minister van Cultuur. De contacten zijn zeer goed. Op 4 november hebben wij de top van de Vlaamse Regering met de Nederlandse Regering. Dit lijkt mij een goed agendapunt om met de vakministers onder elkaar bilateraal te bespreken.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het slotwoord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dat is niet meer nodig.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de selectieprocedure voor het artistiek concept voor de Biënnale van Venetië – 3163 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de Biënnale van Venetië – 3307 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik heb al vragen gesteld over de Biënnale van Venetië. Het is in de beeldende kunsten een zeer belangrijk evenement. Om de vier jaar krijgt Vlaanderen de kans om zich in het paviljoen te laten zien. De selectieprocedure wordt uiteraard altijd met argusogen gevolgd. We hadden het al eens over die selectieprocedure. Ze werd, in vergelijking met de vorige keer, door het departement aangepast. Het zou nu de bedoeling zijn om een meer inhoudelijk traject uit te werken. Een curator zou samen met meerdere kunstenaars een artistiek concept uitwerken.

Er werd daarvoor een jury samengesteld, en die jury bestaat uit acht personen die kennis moeten hebben van het Vlaamse en Belgische kunstenveld, de Biënnale, de diverse samenleving en de nieuwe tendensen in het kunstenveld en de kunstmarkt.

Op 16 maart – ik heb dat toen moeten omzetten naar een schriftelijke vraag door corona – heb ik gevraagd naar het waarom en naar de oorsprong van de nieuwe selectieprocedure. U gaf aan dat de reden hiertoe was dat de vorige selectieprocedure een zekere voorspelbaarheid had. Dat heeft natuurlijk geleid tot goede tentoonstellingen, maar daardoor was het niet altijd meer zo vernieuwend. Men wilde dus eigenlijk uitgaan van een andere benadering, die mogelijk een minder voorspelbare invulling zou geven aan het paviljoen.

Die nieuwe procedure heeft natuurlijk heel wat teweeggebracht, en daar is ook een artikel in Apache uit voortgevloeid. Daar zou blijken dat de jurering eigenlijk niet correct is verlopen. Men maakt gewag van verwijderde persberichten, criteria die niet werden gevolgd, en juryleden die zich door dreigende belangenvermenging in extremis een week voor de zitting terugtrokken.

We voelen toch wel allemaal aan dat hier wat zaken verkeerd zijn gelopen. Ik denk dat u het artikel in Apache wel hebt gelezen. Wat is uw reactie hierop? Bent u het er ook mee eens dat de procedure oneerlijk is verlopen? Hebt u hier al contact over gehad met de administratie en het departement? Ik vroeg mij af welk gevolg u zou geven aan deze gebeurtenissen. Ik dank u.

Elisabeth Meuleman (Groen): Mijn vraag is gelijkaardig. Er is inderdaad heel wat te doen over de selectie voor de Biënnale van Venetië. Eind juni selecteerde een jury in opdracht van het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) curator Hilde Teerlinck en kunstenaar Francis Alÿs om Vlaanderen te vertegenwoordigen in het Belgisch paviljoen op de Biënnale van Venetië voor beeldende kunsten in 2022. Eind augustus en begin september brachten zowel Apache als Doorbraak artikels waarin vragen gesteld werden bij het correcte verloop van de selectieprocedure.

Apache schrijft: "Toen de jury tot een beslissing moest komen, werden drie projecten al snel weggestemd. Twee daarvan, waaronder dat van Vanden Eynde, waren nochtans de enige twee die voldeden aan de verwachting die het departement met de oproep voor een project had gecreëerd. Uiteindelijk koos de jury voor "de kracht van Francis Alÿs" waartegen de twee andere overgebleven voorstellen "niet op kunnen". Zodoende was het aanvankelijk nagestreefde belang van het curator-schap en het initiële "concept" voor de jury blijkbaar nog van weinig tel. Het departement Cultuur laat daarover weten dat er nog geen evaluatie werd gemaakt van de selectieprocedure. Het is wel van mening dat "het de selectie op een objectieve wijze georganiseerd heeft"."

Naast de problematische procedure, schrijft Apache dat de werking van het departement an sich niet optimaal is: "Belangenorganisatie voor kunstenaars NICC legt de vinger op de pijnlijke wonde. De organisatie communiceerde de afgelopen maanden meermaals met verantwoordelijken op het departement om hen te wijzen op inconsequenties en gevaren: "Het lijkt erop dat men op het departement moeite heeft om de sector werkelijk inspraak te geven. Dat blijkt uit meerdere dossiers, en dus ook uit de voorbereiding en het verloop van de procedure voor de kunstbiënnale Venetië. Wij hebben niks tegen een competitie of een jury an sich. Alleen moet zo iets professioneel en tijdig worden aangepakt," zegt Yannick Ganseman van NICC."

Minister, heeft het departement ondertussen een evaluatie van de selectieprocedure gemaakt? Zo ja, wie evalueerde die procedure en wat is de uitkomst van die evaluatie?

Kunt u het juryverslag bezorgen, of indien daar bezwaren tegen zouden zijn, kunt u dat verslag minstens ter inzage ter beschikking stellen van het parlement? Zo

kan inderdaad worden gekeken of die toetsing aan de vastgesteld criteria toch goed is verlopen.

Hoe evalueert u die bredere kritiek van onder meer NICC, dat het departement professionalisme en expertise ontbeert?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb natuurlijk kennisgenomen van dat artikel in Apache, en daarin staan een aantal ernstige beschuldigingen. Maar naast die beschuldigingen is dat artikel wel weinig concreet. Het plaatst een aantal zaken die tijdens de selectie gebeurden samen in een negatieve sfeer.

Ik verwacht van mijn administratie dat hierover duidelijkheid wordt geschapen en dat de context van een aantal gebeurtenissen verklarend werkt.

Wat betreft de vraag of ik ermee akkoord ga dat die procedure oneerlijk is verlopen, heb ik op dit moment geen enkele reden om te geloven dat de jury of de administratie oneerlijk heeft gehandeld tijdens deze procedure op basis van wat ik vandaag weet. De titel van het artikel in Apache is een bijzonder zware, sterke beschuldiging. Dat er corruptie in het spel is, wordt evenwel nergens in dat artikel hardgemaakt. De uitspraak betreft overigens een citaat van een kunstenaar die zich hiervan daarna gedistantieerd heeft en een recht van antwoord heeft geëist. Het Departement CJM is daarover ook duidelijk tegenover me en stelt pertinent dat het de procedure onpartijdig en objectief heeft georganiseerd. Het gevolg is dat ik aan de administratie een onderzoek heb gevraagd naar aanleiding van de artikels. Ik wacht op het onderzoek om mijn conclusies te trekken.

Het departement is nu bezig met een interne evaluatie van de procedure. We wachten daar momenteel op. Dat zal iets voor de komende weken zijn. Dat kan niet echt lang op zich wachten.

Ik heb er geen probleem mee om het juryverslag ter inzage te leggen aan de leden van het Vlaams Parlement. Dat kan dus.

Het NICC was, als belangenbehartiger van de individuele kunstenaar, niet tevreden met de huidige procedure. Hetgeen vanuit hun standpunt te begrijpen is.

Maar als het NICC zegt dat de sector geen inspraak heeft, is dat in het kader van de aanloop naar de selectieprocedure niet correct. Het Departement CJM heeft voor het eerst een expertgroep van kunstenaars, curatoren en kunstcritici samengebracht om te reflecteren over het waarom en het hoe van de deelname.

Het is voor het Departement CJM een natuurlijke reflex om bij de beleidsontwikkeling te luisteren naar en inbreng te vragen van de sector. Ook tijdens de reflectiemomenten in het kader van de herwerking van het Kunstendecreet, een proces dat nu loopt, is uitgebreid met vertegenwoordigers uit de sector overlegd.

Ik neem momenteel geen positie in of dat al dan niet correct is. Ik wacht daarover het onderzoek af dat ik onmiddellijk heb bevolen op het moment dat de artikelen zijn verschenen. Mijn uitgangspunt is dat de ambtenarij correct werkt tot het tegendeel bewezen is. Er is dus een onderzoek lopende.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Het gaat inderdaad over heel forse beschuldigingen. Daarmee wordt het departement fel geraakt, vind ik. We moeten daarin klaarheid krijgen.

Ik vraag me of ik het goed begrepen heb. U hebt een onderzoek bevolen en daarnaast is er ook nog een evaluatie. Er zijn dus eigenlijk twee sporen die lopen. Ik vroeg me af of u al een idee hebt over de timing waarbinnen beide kunnen worden afgerond. Ik denk dat het belangrijk is dat we dat dan hier hernemen. Als blijkt uit het onderzoek dat het 'much ado about nothing is', moeten we dat heel helder in deze commissie publiekelijk kunnen zeggen. Los van de evaluatie en welke selectieprocedure je nu neemt, denk ik dat het op zich interessant is om niet alleen af te toetsen met kunstenaars, maar hen ook mee te nemen in het verhaal en in de selectie. Dat moeten we in de toekomst toch een beetje voor ogen houden.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik denk inderdaad dat het goed is dat we de evaluatie en het onderzoek afwachten, minister-president. Het is ook goed dat we de verslagen kunnen inkijken. Ik weet niet of ik de vraag dan nog moet stellen aan de parlamentsvoorzitter of zij dat kan regelen.

Er zijn voor mij toch wel twee heel belangrijke elementen in het onderzoek dat u wilt voeren, die zeker moeten worden onderzocht. Dat is enerzijds de samenstelling van de jury. Ook in Doorbraak wordt gewag gemaakt van het feit dat er juryleden vervangen werden, waarbij er twijfel is of u dan al niet op de hoogte moest zijn. Volgens hen was dat wel het geval en zijn die vervangingen gebeurd zonder dat u daarvan op de hoogte was. Ik weet niet of dat correct is. Dan zijn er natuurlijk de juryleden die zich op het einde, al dan niet onder dwang, hebben teruggetrokken.

Minister-president, weet u of de samenstelling van de jury correct is verlopen? Ik weet niet of u daar al indicaties over hebt. Kunt u zeggen of wat Doorbraak heeft geschreven, correct is? Doorbraak heeft geschreven dat u eigenlijk van die eerste vervangingen op de hoogte had moeten zijn.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Er zijn natuurlijk criteria naar voren geschoven. Er zou veeleer naar jonge of beginnende kunstenaars worden gekeken. De originaliteit is daarbij heel belangrijk, maar nu kan in vraag worden gesteld of dit project wel zo origineel is als het lijkt – of als het niet lijkt, want dat lijkt het niet te zijn. Ook zou niet helemaal aan de criteria in verband met de educatieve werking zijn voldaan. De betrokkenheid bij de Vlaamse gemeenschap wordt eveneens in twijfel getrokken. Vindt u, zonder op het onderzoek vooruit te lopen, dat het project aan de criteria voldoet?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Voorzitter, ik had een soortgelijke vraag om uitleg voorbereid, maar ze was niet klaar voor de deadline. Het is goed dat hier sowieso aandacht aan wordt besteed, want ik heb natuurlijk ook de wenkbrauwen gefronst toen ik het artikel op de website van Apache en nadien een soortgelijk artikel op de website van Doorbraak heb gelezen.

Minister-president, ik begrijp volkomen dat u voorzichtig bent en geen grote uitspraken op basis van krantenartikels wilt doen. Ik apprecieer ook hoe u onmiddellijk in actie bent geschoten en zelf een onderzoek bent gestart. Kunt u misschien wat meer details geven over welk type onderzoek u hebt bevolen? Tegen wanneer denkt u dat de resultaten er zullen zijn? Het is goed dat we het juryverslag alvast kunnen inkijken, waarvoor ik u wil danken.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, ik dank u, want u hebt al een en ander verduidelijkt. Ik heb in het verleden al een paar keer kritische vragen gesteld over de werking van het departement en een aantal problemen. Ik ben niet meer zeker, maar ik denk dat ik dat de laatste keer heb gedaan naar aanleiding van een vraag om uitleg van mevrouw Segers. U hebt toen gezegd dat ik te kritisch

ben omdat ik in persoonlijke onvrede leeft met de secretaris-generaal. Aangezien ik me toen louter aansloot, heb ik daar niet meer op gereageerd, maar ik was daar niet mee opgezet. Mijn kritische opmerkingen komen altijd voort uit getuigenissen die ik vanuit het departement zelf heb gekregen en uit het bredere ongenoegen dat in de sector leeft.

We mogen niet te voorbarig zijn en het is heel goed dat u het onderzoek afwacht, maar als we naar deze case kijken en als in dit dossier mogelijk fouten zijn gemaakt, zijn er een aantal problemen in het departement. De kritiek is heel hard. Het gaat om een gebrek aan professionalisme en expertise. Dat schaadt het departement zelf ... (*onverstaanbaar*) ...veel dossiers en subsidies. Dat schaadt niet enkel het departement, maar heel de Vlaamse overheid. Het is dan aan u, als minister van Cultuur en als minister-president van de Vlaamse Regering, om erop toe te zien dat niets verkeerd loopt. Ik ben heel tevreden dat u zo snel actie hebt ondernomen en dat onderzoek hebt bevolen.

Ik wil een paar gelijkaardige vragen stellen, onder meer over de timing. Ik kijk uit naar het antwoord, want mij lijkt het alsof er in het departement een aantal zaken niet lopen zoals ze zouden moeten lopen. Het is heel goed dat u hier met een onderzoek duidelijkheid over kunt verschaffen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister-president, ik denk dat we allemaal hebben vastgesteld hoe delicaat het dossier is. Ik ben blij dat iedereen erkent dat u daar zeer alert op hebt gereageerd door een intern onderzoek te vragen.

Het is inderdaad wachten op die resultaten. Ik wil mij ook aansluiten bij de vraag van collega D'Hose. Er is daarnaast ook een algemene evaluatie. Zal dat intern onderzoek deel uitmaken van de hele evaluatie, zodat we in de toekomst, als er bijstellingen nodig zijn, naar het geheel kunnen kijken? Uiteraard moeten we duidelijkheid in die case vooropstellen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik wil vooraf toch meegeven: we leven nog altijd in een rechtstaat. Het is niet omdat er in een artikel, in welk medium dan ook, dingen worden geponereerd, dat we al moeten overgaan tot veroordeling en bestraffing. Als daar onregelmatigheden gebeurd zijn, moet dat aangepakt worden, tot op het bot, bij wijze van spreken. De vraag is dus zeer terecht, maar de veroordeling kan pas na het bewijs.

Ik zal u de opdracht van dat onderzoek die ik letterlijk aan het departement gegeven heb, lezen. Ik stel vast dat er twee artikels verschenen zijn over een unfair verloop van de selectieprocedure en dat er vragen gesteld worden bij het tot stand komen van de uiteindelijke beslissing. En dan vraag ik: "Ik zou u daarom willen vragen om zo snel als mogelijk een doorlichting en objectieve analyse te maken van de volledige projectflow en hierbij alle mogelijke probleempunten te benoemen en te analyseren. Graag ontvang ik ook concrete voorstellen om de voorgestelde procedure te verbeteren." Dat is dus mijn vraag aan het departement voor die evaluatie. Ik heb daarin geen timing opgelegd, maar ik heb toch gevraagd om dit met bekwame spoed te doen om zo rap mogelijk die zaak uit te klaren.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik stel dan voor dat we dit op de radar blijven houden en dat we, wanneer er een tijdje gepasseerd is, hier opnieuw de vraag agenderen om het opnieuw te bekijken.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik heb daar verder niet echt iets aan toe te voegen. Wij zullen ook afwachten wat uit de verslagen blijkt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de tweede ronde van de projectsubsidies in het kader van het Kunstendecreet in 2020 – 3211 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik heb een vraag over de projectsubsidies die natuurlijk in een heel ander licht zijn ingediend. Normaal gezien zijn er jaarlijks twee projectenrondes, waar de indiendatum 15 maart is en de beslissing valt tegen 15 juni. Maar om budgettaire redenen – we weten nog allemaal welke dat zijn – en dankzij de extra middelen heeft er een tweede ronde kunnen plaatsvinden, waarvoor nog steeds mijn dank. Uiteindelijk is de procedure dan uitgesteld tot 15 mei en stond het enkel open voor kortlopende beurzen en projecten met een looptijd van maximum één jaar. Die projecten starten nu in de periode september-december 2020. U hebt begin deze maand gecommuniceerd over deze ronde.

Het is natuurlijk een heel uitzonderlijke ronde, wegens corona, ook wegens de hele hetze die er geweest is bij de eerste ronde. Ik vroeg mij af hoe uw beslissing tot stand is gekomen. Hoeveel dossiers werden er ingediend? Hoeveel waren positief en negatief? Zijn er negatieve dossiers geweest die alsnog een subsidie toegekend kregen?

Ik vroeg mij ook af hoe het zit met de regionale spreiding. Ik zie dat er nog steeds wat Limburgse vrienden aanwezig zijn. We hebben in het verleden toch al af en toe gehad dat er wat te weinig projecten richting Limburg gingen. Is die scheef-trekking er nog altijd?

Een tweede reeks vragen gaat over hoe u deze ronde analyseert in tijden van corona. Ik had in de wandelgangen al een beetje vernomen dat men die projectenronde is beginnen zien als een soort van noodfonds. Op dat moment kon er ingediend worden, waardoor er misschien wel heel veel meer aanvragen waren dan de budgettaire context toeliet. Ik vroeg mij af of u dat meer kon toelichten.

Ik las in uw persbericht ook dat het budget werd verhoogd met 400.000 euro. Dat is een goede zaak, maar ik vroeg mij af welke verschuiving dat juist is en vanwaar die middelen komen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, in de tweede ronde waren er twintig beurzen en projecten, met als uiterste indiendatum 15 mei 2020. Er werden 721 ontvankelijke aanvragen ingediend: 432 voor beurzen en 289 voor projecten. 301 beursaanvragen en 222 projecten kregen een positief advies.

Bij de start van de ronde heb ik een verdeelsleutel voor het budget vastgelegd, waarbij 30 procent gereserveerd werd voor de beurzen en 70 procent voor de projecten. In mijn beslissing heb ik verder rekening gehouden met de adviezen en de rangordes van de beoordelingscommissies. Alle beurzen met een beoordeling 'zeer goed' werden gehonoreerd. Bij de projecten kregen de aanvragen met een beoordeling 'zeer goed' tot en met rang 5 een subsidie toegekend, met een degressief percentage aan subsidiebedrag: rang 1 en 2 kregen het geadviseerde bedrag; rang

3 en 4 kregen 95 procent van het geadviseerde bedrag; rang 5 kreeg 90 procent van het geadviseerde bedrag.

De regionale verdeling van de subsidiebedragen is als volgt – ik rond de bedragen af, de commissiesecretaris zal u de exacte bedragen bezorgen: Antwerpen 1,122 miljoen euro; Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 1,492 miljoen euro; buitenland 70.000 euro; Limburg 130.850 euro; Oost-Vlaanderen 1,125 miljoen euro; Vlaams-Brabant 217.000 euro; West-Vlaanderen 242.000 euro. In totaal is dat dus 4,4 miljoen euro.

Er konden in deze ronde enkel kortlopende beurzen en projecten gevraagd worden met een looptijd van maximum 1 jaar, die starten in de periode september-december 2020. Het aantal aanvragen ligt aanzienlijk hoger dan in de eerste ronde van 2020, toen er 602 dossiers werden ingediend. Die stijging situeert zich uitsluitend bij de beurzen, met een toename van 139 dossiers. Bij de projecten is het aantal aanvragen licht gedaald, meer bepaald met 20 dossiers. De coronaomstandigheden hebben wellicht meer kunstenaars doen beslissen om een subsidiedossier in te dienen.

Dat er meer beurzen gevraagd worden dan projecten, lijkt me logisch. De coronamaatregelen hebben minder impact op de beurzen, die een – in hoofdzaak individueel – ontwikkelingstraject omvatten. Voor projecten ligt dat anders. Projecten steunen vaak op samenwerkingen en zetten voornamelijk in op productie en presentatie. Hierdoor zijn ze sneller onderhevig aan de beperkende coronamaatregelen. Voor een aanvrager is het in de huidige omstandigheden moeilijker om samenwerkingen aan te gaan en een correcte inschatting te maken van het projectverloop.

De beoordelingsmethodiek werd – vanwege corona en de latere indiendatum – ook eenmalig aangepast. Zowel beurzen als projectsubsidies werden beoordeeld door ad-hoccommissies, samengesteld uit drie leden van de pool van beoordelaars en een secretaris. De oorspronkelijke beoordelingsmethodiek wordt opnieuw toegepast bij de ronde van 15 september.

Ik heb inderdaad een budget van 4.019.000 euro kunnen vrijmaken. Dat budget werd verhoogd met 382.054,14 euro, middelen die beschikbaar kwamen bij de internationale projecten en de tegemoetkomingen buitenlands publiek presentatiemoment. Door toedoen van corona was daar wat marge.

De voorzitter: Mevrouw D’Hose heeft het woord.

Stephanie D’Hose (Open Vld): Minister-president, dank u wel. U gaf heel veel cijfers, die ik zo goed mogelijk heb proberen te noteren. Er is bij de beurzen dus een stijging met honderd, als ik het goed lees. Dat lijkt mij logisch in deze coronaperiode.

Het is goed dat die verschuiving van die 382.000 euro vanuit de internationale middelen er geweest is. Als die middelen daar niet worden benut, is het goed dat ze in het kader van de projecten en de beurzen worden benut.

En dan, wat de regionale spreiding betreft: dat blijft toch een groot verschil. Zo krijgt Limburg 130.000 euro. We hebben daar wel het Limburgplan, de aanjager, maar toch blijft die schreeftrekking daar bestaan. Uw administratie en uw kabinet zijn bezig met het Kunstendecreet. We hebben het hier al een paar keer gezegd: de druk op de beurzen en de projecten blijft zeer hoog, omdat je telkens moet aftoppen om alleen nog maar de zeer goede projecten te kunnen uitvoeren. Dat blijft dus eigenlijk problematisch, we voelen dat langs alle kanten.

Ik hoop echt dat we bij de hertekening van het Kunstendecreet voor ogen houden hoe we dat toch op de een of andere manier kunnen verhelpen. Ten tweede is die regionale spreiding toch ook nog ietwat problematisch. We zouden dat eens moeten bekijken, al is dat misschien voor een volgende schriftelijke vraag.

Minister-president Jan Jambon: Er is zo meteen een vraag van collega Coenegrachts over het Limburgplan.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik vroeg mij gewoon af of het dan aan het aantal ingediende dossiers ligt, dat zoveel lager is. Of zijn het gewoon geen goede dossiers? Dat kan natuurlijk. Dat percentage moeten we wel eens bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, bedankt voor uw antwoord. Even terugblikkend op de geschiedenis van deze legislatuur, van deze projectsubsidies, is het toch wel een zeer goede zaak geweest dat u het budget voor de projectsubsidies substantieel hebt opgetrokken. Zonder die projectsubsidies zou de situatie voor de kunstensector nog dramatischer zijn.

Dat gezegd zijnde wilde ik u ook nog bedanken omdat u sinds onze vorige gedachteswisseling in het begin van de maand nu elke week direct overleg hebt met de crisiscel Cultuur. Ik denk dat dat belangrijk is, om heel nauw en heel direct met die sector te overleggen, en om goed de pijnpunten aan te kunnen voelen. Zij zullen u ook waarschijnlijk al wel hebben gezegd dat, voor de nabije toekomst, die projectsubsidies niet alleen als een soort van deel van het coronafonds moeten fungeren, maar dat ze ook voor de relance ongelooflijk belangrijk gaan zijn. Zij moeten de gaten opvangen die gevallen zijn bij beginnende kunstenaars en organisaties. Want die dreigen door corona helemaal kopje onder te gaan. We moeten die toch een stuk aan boord proberen te houden. Ik wil u ertoe oproepen om blijvend aandacht en blijvend belang te schenken, nog meer dan ooit, aan die projectsubsidies.

Wat de regionale spreiding betreft: dat geldt ook voor Vlaams-Brabant. Als ik het goed heb gehoord, ging het om 217.000 euro of iets daaromtrent.

Minister-president Jan Jambon: Ik denk 240.000 euro.

Katia Segers (sp.a): Ja, dus dat is ook substantieel lager dan de andere provincies.

Als die oefening toch eens wordt gemaakt, dan heeft dat ook veel te maken met waar de cultuurhuizen liggen. Dan weten we gewoon dat het zwaartepunt van het culturele leven in Vlaanderen de driehoek Antwerpen, Gent en Brussel is. In Vlaams-Brabant en in Limburg is dat een stuk minder. Ik denk dat het niet zozeer te maken heeft met dossiers die niet goed geschreven zijn. Maar dat betekent ook dat er in Vlaams-Brabant substantieel veel minder aanbod is, al ga ik niet spreken van een tekort. Als die oefening wordt gemaakt, moeten we gewoon bekijken hoe we cultuur beter kunnen spreiden buiten de driehoek van Gent, Antwerpen en Brussel. Dat lijkt mij een belangrijk deel van de oefening.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Collega D'Hose, bedankt voor deze vraag, en bedankt voor de verduidelijkingen hieromtrent, minister-president. Ik ga maar op twee puntjes ingaan.

Het Overleg Kunstenorganisaties (oKo) heeft ook al gereageerd, en ze hebben dat heel toepasselijk gedaan, met een advies onder de titel 'Zeer goed is nog altijd niet voldoende'. Dat was eigenlijk een punt dat ik wilde maken. Dat is iets wat we vaak zien terugkomen: binnen alle aanvragen voor de projecten zitten veel initiatieven die zeer goed worden beoordeeld, maar die toch geen subsidies kunnen krijgen.

Ik denk dat dat wel wrang aanvoelt en dat er daardoor zeer veel goede initiatieven niet gehonoreerd kunnen worden. Dat is een pijnpunt waar we ook in de toekomst blijvend aandacht voor moeten hebben in de subsidierondes.

Ik haal maar twee punten uit uw reactie. Een tweede punt is de beoordeling, omdat u er daarnet ook op ingegaan bent, minister-president. U sprak over die ad-hoc-commissies die samengesteld zijn uit leden van die pool van beoordeelaars. Dat is ook iets dat we moeten herbekijken in de toekomst. U hebt al aangegeven dat er in de toekomst ook zo gewerkt zal worden. Daarvan stelt oKo dat het systeem te weinig kritische massa kent, dat er subjectiviteit is en dat er meerstemmigheid en dialoog nodig zijn om tot een goede kwalitatieve beoordeling te komen.

(De verbinding valt weg)

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Het is duidelijk dat u extra inspanning geleverd hebt. Dat was ook nodig voor die sector. Het zijn natuurlijk speciale tijden, zoals mevrouw D'Hose heeft aangehaald. We zijn daar blij mee.

Ik denk ook dat we in de toekomst bij de hertekening van het Kunstendecreet aandacht zullen moeten hebben voor die projectsubsidies. Daar ben ik wel van overtuigd. We moeten natuurlijk zien dat alles budgettair haalbaar blijft. Dat heb ik hier trouwens altijd gezegd en verdedigd.

De regionale spreiding is in het verleden ook al aan bod gekomen. Ik vind – en ik heb dat ook in de vorige legislatuur gezegd – dat je het niet kunt maken dat iemand een quotering zeer goed krijgt, maar omdat hij in Brussel zou wonen of in de regio Gent, Antwerpen, Aalst of Dendermonde dat niet zou krijgen en iemand uit het oosten van het land met een lagere quotering dat wel zou krijgen. Dat kan niet volgens mij. Het blijft natuurlijk wel zo dat de aanvragen, net zoals in het verleden, vanuit Limburg minder in aantal zijn, maar ook minder sterk. Daar moet aan gewerkt worden. Daarvoor dient ook dat Cultuurplan Limburg, natuurlijk. We mogen ook niet vervallen ... Vlaanderen is ook geen enorm groot land, laten we daar ook bescheiden in zijn. Om nu te zeggen om alles goed te gaan bekijken per regio, daar ben ik niet zo'n fan van. Je moet wel aandacht hebben voor spreiding. Daar ben ik het mee eens. Daar zijn we zeker in Limburg mee bezig. Het Cultuurplan moet verder uitgerold worden. Daarover zal de collega straks een vraag stellen.

Ik ben alleszins heel blij met die tweede ronde. Ik denk dat ook de goede keuzes zijn gemaakt. Het zijn speciale tijden. We proberen nu dus tegemoet te komen aan die sector, die trouwens jammer genoeg in de zomer weer een dreun heeft gekregen, maar nu opnieuw bezig is en zeer vindingrijk is. Laten we dat verder uitrollen. Dat zijn de bedenkingen die ik wilde meegeven.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik sluit zelf kort aan, minister-president. De collega's hebben in de voorbije rondes al het een en ander gezegd.

Het is inderdaad een heel goede zaak geweest dat de geplande besparingen zijn teruggeschroefd en dat het volledige budget beschikbaar is geweest. Er zijn vragen te stellen bij de regionale spreiding en bij het oude zeer dat toch nog veel zeer goede dossiers niet gehonoreerd kunnen worden. Dat blijft een spijtige zaak. Dat er hervormingen nodig zijn, daar sluit ik me bij aan.

En dan is er ook de vraag die de heer Van de Wauwer aan het stellen was over de reactie van oKo en daarbij de vraag om te werken met volwaardige commissies in plaats van de ad-hoccommissies wegens het feit dat je dan meer kritische massa en diversiteit krijgt.

U zei dat we voorlopig op dezelfde manier verder gaan werken. Waarom wilt u op die vraag niet ingaan? Plant u dat in de toekomst toch? Ik sluit me aan bij die vraag.

oKo heeft nog een vraag in verband met de budgetzekerheid voor 2021. Voor de eerste ronde is 4 miljoen euro ter beschikking gesteld. Aanvankelijk was dat het budget voor 2020. U hebt hiervoor een extra budget vrijgemaakt. Zult dat nu ook doen? Ze willen die zekerheid voor 2021. Kunt u die zekerheid nu al geven? Weet u waarin zal worden voorzien?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Bij de verdere uitwerking van het Kunstendecreet zullen we zeker rekening houden met een aantal opmerkingen.

Mijnheer Coenegrachts, ik heb nog wat cijfers in verband met Limburg. We hebben 721 aanvragen gekregen, waarvan in totaal 27 Limburgse aanvragen. Het ging om 21 beurzen en om 6 projecten. Het zit niet zozeer in de beoordeling van de ingediende projecten, maar veeleer in het indienen van projecten. Van die 21 beurzen zijn er vier als zeer goed geëvalueerd. Van de zes projecten zijn er twee als zeer goed geëvalueerd.

Ik denk dat er een misverstand is. Ik heb gezegd dat we nu ad-hoccommissies hebben moeten samenstellen, maar voor de beoordeling op 15 september 2020 gaan we terug naar de vroegere beoordelingsmethode. Dat heb ik duidelijk gezegd.

Wat de budgetten betreft, is het antwoord gekend. We stellen de begroting op en ik zal die vragen eind oktober 2020 in alle klaarheid kunnen beantwoorden. Ik zal niet op budgettaire besprekingen vooruitlopen. Dat is in de politiek meestal gevaarlijk.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, ik denk dat u de andere leden van de Vlaamse Regering kunt meedelen dat heel de commissie Cultuur achter het idee staat die 4 miljoen euro recurrent te behouden. Ik wil dat in mijn partij nog eens verdedigen en ik denk dat iedereen dat zal doen.

Mijnheer Meremans, wat de spreiding betreft, ben ik het met u eens. We moeten geen dossiers van negatief naar positief brengen, maar we moeten er altijd voor zorgen dat cultuur in Limburg kan. Daar komt het op neer. Het probleem is dat er te weinig aanvragen zijn, want 27 op een totaal van 721 is veel te weinig.

Wat kan ik daaruit concluderen? We kunnen het er straks over hebben, maar ik vraag me af of het Cultuurplan Limburg wel werkt. Dat is twee of drie jaar geleden ingevoerd, maar we moeten sommige zaken kritisch durven te bekijken. We moeten ons afvragen of we dat niet op een andere manier moeten doen, want de cijfers bewijzen dat het niet goed is.

Minister-president, ik wil nog even terugkomen op de toekomst van de sector, want daar hebben we het eigenlijk nog niet over gehad. De beste manier waarop we de sector kunnen ondersteunen, is ervoor zorgen dat de sectoren kan presenteren en performen. Ik wil u danken, want u hebt vorige week een zaalbezetting van 60 procent bekendgemaakt. Dat is in de sector heel goed onthaald. We zullen moeten leven met het virus en het is heel goed dat u zich hiervoor hebt ingespannen. Ik wil dat, voor alle duidelijkheid, nog eens zeggen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de stand van zaken van het Cultuurplan Limburg – 3223 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Voorzitter, ik ben blij dat de discussie al gedeeltelijk ter sprake is gekomen en dat iedereen wat bezorgd is om cultuur in Limburg.

Minister-president, uw voorganger heeft het initiatief genomen het Cultuurplan Limburg uit te werken. Dat is gebeurd naar aanleiding van de structurele project-subsidies en de zeer matige middelen die daarvoor naar Limburg zijn gegaan.

Ik neem aan dat de toets de nieuwe structurele ronde die nu gaande is, is. In de tussentijd heb je natuurlijk die projectsubsidies. Wat niet goed is, zoals hier net gezegd werd, heeft vooral te maken met het aantal dossiers dat wordt ingediend.

Ik ben het eens met collega Meremans dat je niet zomaar kunt beginnen met regionaal een beetje vals te spelen – al deed de vorige minister dat wel een beetje. Dat is altijd in het nadeel van wie dan zeer goed heeft gepresteerd. Dat begrijp ik. Ik weet ook niet of dat de juiste strategie zou zijn om cultuur in Limburg vooruit te helpen. Ik denk dat regionale correcties op projectsubsidies of zelfs op de structurele ronde misschien niet de oplossing zijn, maar het versterken van die sector en het naar boven halen van het talent dat er wel is, kan op een andere manier, en daar dient ook dat Cultuurplan voor.

We hebben het daarover gehad bij de discussie over uw beleidsnota. U hebt toen aangekondigd dat er in het voorjaar een evaluatie zou gebeuren door het departement van dat Cultuurplan. Wij hebben natuurlijk corona nog meegemaakt, vandaar dat ik er nu pas op kom. Het is zoals collega D'Hose zei: we moeten daar kritisch naar kijken. Heeft het effect gehad, heeft het geen effect gehad? Moeten we daar andere maatregelen nemen? De sector zelf heeft zich in Limburg geëngageerd en gestructureerd binnen het Limburgs Cultuuroverleg, waar ook de grote huizen zeer goed samenwerken om ook andere organisaties te inspireren, samen dossiers te schrijven en zeer kritisch naar elkaar te kijken. De sector neemt daar in Limburg ook wel zijn verantwoordelijkheid.

Ik was dus zeer geïnteresseerd in wat de conclusie was van de evaluatie, wat de toekomst van het Cultuurplan is. U had ook extra geld vrijgemaakt voor drie Limburgse instellingen, Alden Biesen, Z33 en Bokrijk, die een beetje de trekkersrol in Limburg op zich moeten nemen om ook de andere cultuurhuizen of -verenigingen en individuele kunstenaars naar boven te trekken naar extra kwaliteit. Hebt u daar gesprekken over gevoerd? Wordt dat geconcretiseerd? Op welke manier moet ik dat ervaren?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Op 7 februari 2020 – vóór corona inderdaad – vond een overleg plaats tussen de administratie en mijn kabinet over het Cultuurplan voor Limburg. De realisaties en een toekomstvoorstel werden daar besproken.

De conclusie van de evaluatie luidt dat er gedurende de looptijd van het Cultuurplan, namelijk van het najaar 2017 tot het voorjaar 2020, verschillende ambities zijn gerealiseerd die bijdragen aan een versterkt Limburgs cultuurveld. Zoals u aanhaalt, was een van de maatregelen erop gericht de subsidieaanvragen van Limburgse

organisaties en kunstenaars te verhogen en de kwaliteit ervan te verbeteren. Onder andere via de trajectbegeleiding werd daarop ingezet. Als we de cijfers uit de periode 2017-2019 bekijken, vertoont zich vanuit Limburg zowel voor kunsten als voor cultureel erfgoed over deze periode een groeiend aantal subsidieaanvragen. Het aantal goedgekeurde aanvragen ligt in vergelijking met de andere provincies nog steeds aan de lage kant. Op vlak van het aantal subsidieaanvragen voor bovenlokale cultuurprojecten is Limburg vergelijkbaar met de andere provincies.

Bij de laatste projectenronde binnen het Kunstendecreet was het aantal Limburgse subsidieaanvragen en -toekenningen teleurstellend – dat is de conclusie van de vorige vraag. Dit lag dan ook niet in de lijn van de verwachtingen op basis van de afgelopen jaren. Wellicht heeft de coronacrisis hier ook een aandeel in gehad, maar de coronacrisis woedde niet heviger in Limburg dan op sommige andere plaatsen, dat is dus maar een deel van het verhaal. Bovendien is het wellicht te vroeg om al een effect te merken van de trajectbegeleiding, die net voor de zomer van 2020 is geëindigd.

In ieder geval: de impulsen die vooropgesteld waren door mijn voorganger, hielden een perspectief in van drie jaar en waren dus eindig. Het Cultuurplan als dusdanig is afgerond, maar op basis van de brede evaluatie heb ik ervoor gekozen om dit plan van een zachte afloop te voorzien.

De drie organisaties die ook werden genoemd in mijn beleidsnota, Z33, CRAFTS. en Alden Biesen, zullen hierin een rol opnemen. De invulling van die middelen ligt deels in het verlengde van het Cultuurplan voor Limburg, maar gaat ook naar het uitbreiden of versterken van de werking van die organisaties. Ik kom daar nog op terug.

Mijn kabinet en de administratie zijn dit voorjaar met elk van de drie instellingen in gesprek gegaan over de invulling van de middelen. Tegen april 2020 werd per ministerieel akkoord vastgelegd waarvoor de organisaties de extra middelen zouden aanwenden.

Z33 zal in de periode van 2020 tot en met 2022 elk jaar 400.000 euro aan bijkomende middelen ontvangen. De organisatie zal de extra middelen aanwenden voor vier krachtlijnen. Ten eerste het opnemen van een regierol, waarbij de organisatie inzet op adviesverlening, netwerkvorming en talentontwikkeling voor het Limburgse kunstenveld. Ten tweede zal Z33 onderzoeken hoe een Expertisecentrum Design in de Vlaamse culturele ruimte vorm kan worden gegeven. Het Expertisecentrum Design brengt de culturele en maatschappelijke waarde en kracht van design en designmethodieken onder de aandacht in Vlaanderen. Ten derde wil Z33 de kennis en expertise over Kunst in de Open Ruimte verder consolideren en delen, alsook bijdragen tot het leveren van een solide onderbouw voor de discipline 'kunst in de openbare ruimte' binnen Vlaanderen. Dit zal Z33 samen met het platform Kunst in Opdracht en de andere betrokken partners uit het netwerk opnemen. Ten slotte zal Z33 met de extra middelen in samenwerking met onderwijs een project realiseren. Deze vier krachtlijnen werden opgenomen in een samenwerkingsovereenkomst.

CRAFTS., een aparte deelwerking van het Openluchtmuseum Bokrijk, zal in de periode van 2020 tot en met 2023 elk jaar 200.000 euro aan bijkomende middelen ontvangen. De bijkomende middelen zet CRAFTS. gefocust en strategisch in op een meerjarig project rond vakmanschap. De organisatie zal in nauwe samenwerking met de partners uit het Domeinnetwerk Immaterieel Cultureel Erfgoed tien vakmanschappen in de diepte documenteren en een meertalige toolbox over het documenteren van vakmanschappen ontwikkelen. De besteding van deze extra middelen sluit aan bij de gesubsidieerde dienstverlenende rol die CRAFTS. opneemt in Vlaanderen op het vlak van vakmanschap en cultureel erfgoed. De beheersovereenkomst zal uitgebreid worden met een addendum dat de invulling en besteding van deze bijkomende middelen duidt.

Landcommanderij Alden Biesen, een buitendienst van het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) met het statuut Dienst in Afzonderlijk Beheer (DAB), zal in de periode 2020-2024 jaarlijks een bijkomende dotatie van 400.000 euro ontvangen. Hiermee wordt, naast de bestaande eigen culturele werking rond storytelling en erfgoededucatie, de receptieve werking van muziek versterkt. Specifiek rond muzikeducatie, oude muziek en opera werden met verschillende partners reeds stappen ondernomen en initiatieven uitgewerkt. Alden Biesen stelt uitdrukkelijk de vraag aan organisatoren van nieuwe projecten om, na evaluatie, deze stelselmatig op te schalen. Bovendien worden de externe organisatoren uitgedaagd om binnen de contouren van de erfgoedsite hefboomeffecten voor het cultuurlandschap in Limburg te creëren. Alden Biesen profileert zich als ontmoetingsplaats waar de symbiose tussen educatie, creativiteit en uitmuntende kwaliteit centraal staan. De extra dotatiemiddelen helpen Alden Biesen te verankeren als internationaal congres- en cultuurcentrum en creëren bijkomende ruimte voor een dynamisch en divers kunstenlandschap.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister-president, dank u voor uw antwoord, en ook voor de zachte landing – zoals u het noemt – van het Cultuurplan. Ik denk dat de cijfers bewijzen dat onze sector het nog nodig heeft. Het is ook een goede keuze om de expertise die er is in Limburg, de kennis van het veld die bij die drie instellingen zit, te activeren. Zij worden geresponsabiliseerd om die rol op te nemen. Dat Vlaanderen hiervoor in de middelen voorziet, is natuurlijk een heel positieve zaak.

We zijn vorige week – collega Van Werde was erbij – bij de gouverneur geweest om er te praten met de trekkers van de culturele organisaties in Limburg over wat we zelf kunnen doen om de kwaliteit op te krikken van onze dossiers, om initiatieven te ontwikkelen om de samenwerking van Limburg met de cultuursector te versterken, zodat we niet altijd naar boven moeten kijken om te vragen om geld dat maar niet wil komen. We moeten in eigen boezem kijken.

Voilà, ik hoop dat als al die sporen een beetje samenwerken, we hier binnen een paar jaar klaagzangen zullen horen vanuit de driehoek over al dat geld dat naar Limburg gaat. Laat ons daar samen aan werken. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Het is de voorbije minuten inderdaad herhaaldelijk gezegd dat er in Limburg wel meer dan een tand mag worden bij gestoken op het vlak van cultuur, maar dat we daar uiteraard ook wat hulp en wat steun bij kunnen gebruiken vanuit Vlaanderen. Het is ook goed dat dat hier breed wordt gedragen en onderkend.

Maar, wees gerust, de redding is nabij. Niemand minder dan de nieuwe gouverneur, onze ex-collega Jos Lantmeeters, gaat daar mee zijn schouders onder zetten. Dat konden we lezen in Het Belang van Limburg op 7 september. Hij installeert een cultuuroffensief in Limburg, via een eigen platform dat hij opricht. Hij kan daarvoor uiteraard op onze steun rekenen. Want u hebt inderdaad ook gezien dat hij zich snel in de Limburgse dossiers heeft ingewerkt, vanuit zijn rol in het Vlaams Parlement in het verleden en nu als gouverneur. We komen inderdaad samen tot de vaststelling dat het op cultureel vlak in Limburg veel beter kan.

Hij zou daarvoor contact leggen met u en uw kabinet, minister, om tot een samenwerking te kunnen komen. Hij liet in de krant ook al meteen zien dat hij echt een heel goede Limburger is. Al kent u mijnheer Lantmeeters misschien nog beter dan ik. Het feit dat de provincies niet langer bevoegd zijn voor de cultuur, dat maakt hem niet zo veel uit. Hij liet het volgende optekenen: "Het is mijn taak om de

belangen van de Limburgers te verdedigen op alle vlakken. Bevoegdheden zijn daarbij onbelangrijk.”

Minister, is er al contact geweest, en zult u zijn initiatief financieel ondersteunen? Hoe ziet u zijn plannen, hoe ziet u dat initiatief binnen uw Vlaams cultuurbeleid?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik vond het wel grappig dat collega Coenegrachts al hoopt op een klaagzang uit de culturele driehoek over het geld dat naar Limburg gaat. Daarover zit ik een beetje in dubio, natuurlijk.

Het Limburgplan is een initiatief van minister Gatz, en ik noteer dat collega D’Hose zich daar vragen bij stelt. Kersvers gouverneur Jos Lantmeeters vindt die manier van werken alleszins goed en wil dat ook verderzetten. En als zij hun job goed doen, als die aanjagers en die projectbegeleiders die financiële middelen kunnen binnenhalen, zullen die zichzelf gewoon terugverdienen.

Uit het overleg waar ik aan deelnam, en waar ook collega Coenegrachts op aanwezig was, onthoud ik vooral dat ze het heel belangrijk vinden dat ze inzetten op het ontwikkelen van cultureel talent, maar ook op het indienen van meer en betere dossiers. Dat staat buiten kijf. Collega Coenegrachts heeft het daar al over gehad.

Maar daar zal het toekomstige beleid natuurlijk ook een impact op hebben. We hebben al Z33 als Vlaamse kunstinstelling en het cultuurcentrum van de Vlaamse Gemeenschap. Maar misschien zijn er extra mogelijkheden met dat nieuwe instrument van kerninstellingen.

Tot slot misschien nog iets waar we het in een van de vorige vragen al over hebben gehad. We zien inderdaad dat het vruchtbaar is om in te zetten op domeinoverschrijdende samenwerkingen, om dat op poten te zetten, en om middelen uit Cultuur en Toerisme te bundelen, ten voordele van de expositieruimtes en de kunstenaars. Dat is ook een speerpunt van het beleid van de minister, dus ik denk dat we op de goede weg zijn.

De voorzitter: Mevrouw D’Hose heeft het woord.

Stephanie D’Hose (Open Vld): Mevrouw Van Werde, u hebt mijn tussenkomst wat verkeerd begrepen, denk ik. Ik vind dat we kritisch moeten zijn over zaken die zijn ingevoerd. En als die niet helemaal het beoogde doel hebben, moeten we ook wel durven te zeggen dat we dat moeten evalueren, en dat we dat moeten aanpakken. Dat wil niet zeggen dat, omdat het vorige kabinet dat heeft ingevoerd, we dat dan mordicus zo moeten blijven doen. Maar ik denk dat u dat zelf ook wel weet.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er is vanuit de gouverneur al contact geweest met ons kabinet. Er is nog geen concrete datum vastgelegd. Dat zullen we zo snel mogelijk doen. In geld heb ik nog niet voorzien. Ik heb zojuist gezegd dat we een 1 miljoen euro verspreid over die drie organisaties bijkomend hebben vrijgemaakt. Ik weet ook niet of we hier ook echt moeten spreken over financiële middelen. Als je ziet dat de aantallen van aanvragen van projecten zo laag zijn, weet ik niet of dat met geld op te lossen is en dat we eerder de handen aan de ploeg moeten slaan daar ter plaatse.

Dat de gouverneur van Limburg dit dossier oppakt, ook al is het zijn bevoegdheid niet, maar daarvoor als een goed lobbyist voor de provincie en met de bedelstaf een pelgrimstocht zal doen, vind ik niet bevoegdheidsoverschrijdend. Mocht hij cultuurbeleid gaan voeren, dan is dat iets anders. Nu vraagt hij als een goede

lobbyist voor zijn provincie aandacht voor het cultuurbeleid. Dat begrijp ik ten volle. Ik zie daar voorlopig geen bevoegdheidsoverschrijding, al weet je nooit wat de toekomst brengt.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Ik had het initiatief van de gouverneur ook vooral begrepen als een verbindend element en ik vind dat dat ook goed is: er zijn de actoren op het Limburgse veld, de expertise die er is en daar de vraag: 'Hoe kan ik als gouverneur faciliteren en jullie beter doen samenwerken, wat is er nodig?', eerder dan dat hij zelf met projectjes gaat leuren om extra financiële middelen binnen te halen.

Ik hoop dat we daar, collega's, ook wel kunnen rekenen op het Limburggevoel. Dat moeten we niet alleen gebruiken als een romantisch ideaal. We moeten daar ook iets nuttigs en concreets mee doen. Net daar zit de kracht van het samenwerken voor elkaar om mekaar sterker te maken. Ik denk dat we daar als Limburgers zeker in zullen slagen, maar ook niet altijd gewoon moeten zeggen dat Vlaanderen ons te weinig middelen geeft. We moeten ook naar onszelf kijken: wat kunnen wij doen om het beter te maken? Daar zal ook de gouverneur een rol in kunnen spelen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het Actieplan Grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en audiovisuele sector – 3275 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Sorry, collega's, voor mijn vele vragen, maar de vakantie duurde me iets te lang.

Ik had graag geïnformeerd naar de stand van zaken van het Actieplan Grensoverschrijdend gedrag omdat het opnieuw wat actueel is met het proces-De Pauw.

Sinds 2017 is een heel vuile bubbel gebarsten, om in de bubbelfilosofie te blijven. Er zijn een aantal onverkwikkelijke zaken naar boven gekomen. Uiteindelijk zijn een aantal sectororganisaties rond de problematiek van grensoverschrijdend gedrag aan de slag gegaan. Er is een bevraging geweest door de Universiteit Gent en een rondetafelgesprek met de sector. Dat heeft uiteindelijk midden 2018 geresulteerd in het Actieplan Grensoverschrijdend gedrag.

Ik heb al een paar keer via een schriftelijke vraag geïnformeerd naar de stand van zaken. Daar hebt u toch wel wat interessante zaken gezegd, waarbij de rol van 1712 als bruggenbouwer tussen de sector en het meldpunt ...

Daarnaast heeft de Genderkamer vanaf 2019 de opdracht gekregen om een ombudsfunctie voor de cultuur- en de mediasector op te zetten. Die maakt dan samen met 1712 afspraken over die verdere doorverwijzing.

Ik vond dat het antwoord op de schriftelijke vraag toch wel wat debat vroeg. Daarom had ik een aantal vragen.

U gaf aan dat 1712 in 2019 gecontacteerd werd door 129 personen die een vorm van geweld in de vrijetijdscontext wilden melden. Dit op een totaal van 7400

meldingen. Is er wat meer informatie beschikbaar over deze cijfers voor wat betreft cultuur? Zijn er trends vast te stellen?

Kunt u mij meer toelichting geven bij de werking van de Genderkamer? Voor hoe lang loopt haar opdracht en welke afspraken werden precies gemaakt? Hoe verloopt die werking?

Weet u ook hoeveel dossiers van 1712 worden doorverwezen naar de Genderkamer? Welke lessen kunnen worden getrokken uit de bij de Genderkamer binnengekomen dossiers?

In uw schriftelijke antwoord gaf u aan dat verder onderzocht zou worden welke regeling er kan worden getroffen voor de specifieke situatie van flexwerkers. We weten allemaal dat dit een uiterst kwetsbare groep is in de sector. Waar staat u precies met het uitwerken van een regeling? Wat is hier de stand van zaken?

Ten slotte moet ik wat vloeken in de kerk. Het is een gevaarlijke en gevoelige kwestie. Aangezien we toch bezig zijn met het herschrijven van het Kunstendecreet, vroeg ik mij af hoe u staat tegenover de optie om grensoverschrijdend gedrag als subsidievoorwaarde op te nemen in de cultuurdecreten. Welke voor- of nadelen zou dit kunnen opleveren?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: 1712 splitst de cijfers van meldingen over een vorm van geweld in de vrijetijdscontext niet op per sector. Er is dus geen specifieke informatie beschikbaar over de cijfers uit de culturele sector, noch werden er analyses gemaakt van de 129 gemelde personen die in 2019 een vorm van geweld in de vrijetijdscontext wilden melden. Er kunnen bijgevolg geen trends gedetecteerd worden. Ik kan wel meegeven dat er voor 2020 – voor de periode januari tot en met juni – 80 personen gemeld hebben dat het geweld zich afspeelde in de vrije tijd, op een totaal van 5602 gemelde personen.

In het najaar van 2020 zal de jaarlijkse campagne van 1712 zich specifiek richten op de cultuur- en sportsector. Onder de slogan #kijknietweg zullen omstaanders aangespoord worden om niet onverschillig te blijven wanneer zij geconfronteerd worden met grensoverschrijdend gedrag. De Genderkamer, Overleg Kunstenorganisaties (oKo), het Sociaal Fonds Podiumkunsten en Engagement Arts geven de campagne mee vorm.

De Genderkamer fungeert sinds 2015 als Vlaams gelijkemansorgaan voor gender en geslacht. In 2019 kreeg de Vlaamse Ombudsdienst een zeer specifieke opdracht voor de cultuur- en mediasector voor drie jaar, die werd aangeknoopt bij de Genderkamer. Sinds 4 april 2019 zijn twee psychologen halftijds aangesteld bij de Genderkamer om naar concrete ervaringen of meldingen vanuit de cultuur- en mediasector te luisteren en hierin te adviseren of te bemiddelen. De Genderkamer behandelde sinds de opstart van de specifieke ombudsopdracht 36 dossiers van grensoverschrijdend gedrag. Ze voerde om en bij de 100 gesprekken en hoorde in sommige dossiers tot 12 getuigen en betrokkenen. De meldingen kwamen hoofdzakelijk uit de podiumkunstensector.

De Genderkamer ging in het eerste jaar breed te werk en bevroeg zich bij tal van organisaties en instellingen over preventief en reactief beleid. Dit gebeurde via een-op-eencontacten en op de dialoogdag in november 2019, waar de Genderkamer in gesprek ging met de cultuur- en mediasector. Het gros van de tot nu toe gecontacteerde instellingen ziet de nood en het nut om mee na te denken over een beleid waarbij psychologische veiligheid en integriteit een plaats krijgen naast andere performantie-indicatoren op de culturele werkvloer.

De Genderkamer heeft daarnaast good practices verzameld en verspreid. Er is advies gegeven aan organisaties zonder het eigenaarschap van het proces over te nemen en er zijn bruggen gebouwd tussen alle stakeholders, ook uit de verschillende subsectoren. De Genderkamer stelt zich op als neutrale actor en betrouwbare partner. Vooral voor flexwerkers die moeilijk toegang vinden tot vertrouwenspersonen binnen organisaties, is de Genderkamer een belangrijke actor gebleken om grensoverschrijdend gedrag te melden. De Genderkamer vertrouwt erop dat in de komende jaren nog meer mensen een beroep zullen doen op haar dienstverlening. Voor 2020 zal de Genderkamer ook extra inspanningen doen om meer zichtbaarheid in de mediasector te verwerven. Vooralsnog blijven de meldingen uit deze sector beperkt.

De Genderkamer behandelde sinds de opstart van de specifieke ombudsopdracht 36 dossiers van grensoverschrijdend gedrag: 20 in 2019 en al 16 in 2020. Tot nu toe kwam slechts 1 zaak binnen via 1712. De campagne van 1712 die in het najaar van 2020 van start gaat en specifiek gericht is op de cultuur- en sportsector, zal de doorverwijzing ongetwijfeld stimuleren.

De meldingen kwamen hoofdzakelijk uit de podiumkunstensector en gaan momenteel vooral via Engagement Arts, het Kunstenpunt of via een rechtstreekse contactname via de vermelding op call sheets, de gedragscode of het stappenplan van het gezelschap of de organisatie. De meldingen uit de mediasector blijven voorlopig heel beperkt. Zoals gezegd zal de Genderkamer in 2020 extra inspanningen doen met een campagne om haar zichtbaarheid te vergroten bij media-actoren.

Het jaarverslag van de Genderkamer geeft een uitgebreide analyse weer van de binnengekomen dossiers. Zo zijn de vormen die het grensoverschrijdend gedrag aanneemt erg divers: soms is het seksueel van aard, maar het kan ook gaan over verbaal geweld, pesterijen, intimidatie enzovoort. Een constante in de getuigenissen is de angst die mensen voelen om te melden of te getuigen. Ze vrezen represailles of ernstige gevolgen voor hun carrière als ze hun verhaal naar buiten zouden brengen.

Een ander belangrijk gegeven is het feit dat veel getuigen hun verhaal kwijt willen in de beslotenheid van de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst als onafhankelijke instelling, aangesloten bij het Vlaams Parlement, terwijl zij de interne en externe vertrouwenspersonen en preventiediensten niet vinden, vanwege hun statuut niet kunnen gebruiken, of soms niet vertrouwen.

De Genderkamer is niet bedoeld als een vervanging van het strafrecht, dat uiteraard zeer nuttig is in veel gevallen en dossiers. Maar zelfs waar een strafrechtelijk traject gelopen wordt, is er ruimte voor het ombudswerk van de Genderkamer. We kijken dan bijvoorbeeld op organisatieniveau hoe organisaties hun systemen kunnen verbeteren en waar blinde vlekken zitten, bijvoorbeeld bij tijdelijke werkrachten, vrijwilligers enzovoort.

Dan is er de specifieke situatie van de flexwerkers. In het kader van het actieplan van de sectorale werkgroep – het Sociaal Fonds Podiumkunsten (SFP), de sociale partners, Engagement Arts – hebben het SFP en oKo verder onderzocht wat er mogelijk kan zijn voor flexwerkers, in het bijzonder nadat ze uit dienst zijn. Zolang ze in dienst zijn, kunnen ze in principe een beroep doen op de interne vertrouwenspersonen van de organisaties, indien die er zijn, waar ze tewerkgesteld zijn – met betrekking tot de informele procedure –, of op de externe preventiedienst – waar je zowel voor de informele als de formele procedure terecht kunt. Als ze uit dienst zijn echter, kunnen ze nog terecht bij de interne vertrouwenspersoon, als die er is en voor zover dit voorzien is door de werkgever. Het SFP stimuleert organisaties om interne vertrouwenspersonen aan te stellen, onder andere via het aanbieden van opleidingen van vertrouwenspersonen en supervisiemomenten binnen hun aanbod. Kleinere organisaties kunnen een beroep doen op een pool van freelance vertrouwenspersonen.

oKo en het SFP, in samenwerking met Sensoa, ontwikkelen momenteel ook tools voor leidinggevendens. De situatie van de flexwerker komt hier ook aan bod.

Het SFP en oKo gingen daarnaast naar aanleiding van de Fabrecase opnieuw in overleg met de arbeidsinspectie over de mogelijkheden om de overeenkomst met de externe preventiedienst uit te breiden voor flexwerkers die niet meer in dienst zijn. Het gezelschap van Jan Fabre heeft een overeenkomst gesloten met een externe dienst waar flexwerkers, ook nadat ze uit dienst zijn, een beroep op kunnen doen. De arbeidsinspectie vindt het echter niet opportuun en te complex om dit uit te rollen naar de rest van de sector. Een dergelijke overeenkomst moet volgens haar ook beperkt worden in de tijd. Zij stelt voor om dit eerder case per case te bekijken. Hierdoor vallen flexwerkers alsnog uit de boot voor de formele procedure. Gelukkig werd recent de Genderkamer opgericht waar flexwerkers een beroep op kunnen doen, evenals de organisatie Engagement Arts. Beide organisaties stemmen op regelmatige basis af met elkaar en met het SFP.

Het is hoe dan ook een must voor elke gesubsidieerde instelling, los van elke subsector en/of het Cultuurdecreet, om een beleid te ontwikkelen met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag. Dit maakt deel uit van de good governance van organisaties waarbij elke organisatie op basis van de grootte en maturiteit op gepaste wijze zich verhoudt tot thema's zoals grensoverschrijdend gedrag, diversiteit, inclusie en fair practice. Dat is niet voor elke organisatie identiek. Ik zal bekijken of een decretale verankering de beste oplossing is. Maar ik denk dat deze thema's eerder processen zijn die nooit af zijn, liever dan ze te beschouwen als af te vinken subsidievoorwaarden. We zullen daar eens goed over nadenken.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dank u wel voor uw antwoord, minister-president.

Ik vind het eigenlijk spijtig dat 1712 die opsplitsing niet maakt. Meten is weten. Misschien moeten we in de toekomst met 1712 eens bekijken of men dat kan doen, zodat we trends kunnen zien in het aantal klachten, een aantal dat hopelijk in de toekomst zal dalen.

Hoe ziet u de toekomst van de Genderkamer? Daar bent u niet echt op ingegaan. Ik vind dat zij zeer goed werk verricht. Binnen de sector hoor ik bij mensen die werden geconfronteerd met grensoverschrijdend gedrag en die werden geholpen door de Genderkamer dat dit zeer goed is verlopen. Wij moeten beginnen na te denken over een structurele verlenging van haar opdracht. Zij doet heel goed werk. 36 dossiers zijn 36 dossiers te veel. Laat ons hopen dat in de toekomst de Genderkamer niet meer nodig zal zijn, maar voorlopig is dat nog niet het geval.

Het is nog een nieuw gegeven, hoe we moeten omgaan met de problematiek. Iedereen is een beetje zijn kennis daarover aan het opbouwen. De verschillende ombudsfuncties doen dat ook. De Genderkamer heeft daarin al serieuze stappen gezet. Dan vind ik het altijd droevig om zaken te zien die daarnaast fietsen. Zo heeft de Gymnastiekfederatie Vlaanderen (Gymfed), zo las ik nu, een aparte ad-hoccommissie samengesteld rond grensoverschrijdend gedrag. Is het niet beter om dat gecoördineerd aan te pakken, met zowel Cultuur, Media als Sport? Ik vind het niet aangewezen om ad-hoccommissies op te richten. Minister-president, misschien kunt u daar een controlerende rol in opnemen?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): De problematiek van het grensoverschrijdend gedrag kunnen we onmogelijk onderschatten. Sinds de ad-hoccommissie ter zake in de vorige legislatuur zijn er belangrijke stappen gezet. Maar de weg is nog lang.

Op 4 april 2019 heeft minister Gatz een laatste stand van zaken gegeven. Zelf heb ik u, minister-president, op 14 november 2019 een laatste vraag daarover gesteld. Ik herinner mij die dag nog als de dag van gisteren, want buiten stonden er op dat moment honderden studenten van de kunsthogescholen veel lawaai te maken.

Ik volg de overtuiging van mevrouw D'Hose dat de Genderkamer belangrijk werk verricht heeft en een belangrijke expertise heeft opgebouwd. Ik ben het er absoluut mee eens dat we moeten bekijken hoe we die werking permanent kunnen verankeren. Toen u mij op die 14 november 2019 antwoord gaf, waren er 8 dossiers geopend door de Genderkamer. Nu zijn er 36. Zijn die 8 dossiers al afgehandeld? Zitten die bij die 36? Ik vind het toch een vrij hoog cijfer.

In juni 2019 werd een akkoord gesloten over een sociaal charter voor de media- en cultuursector. Dat overlegplatform ging vanaf dan regelmatig bijeenkomen. Is dat ook gebeurd, natuurlijk rekening houdend met de bijzonder speciale situatie van de afgelopen zes maanden?

De twee psychologen van de Genderkamer zijn van start gegaan op 4 april 2019. Zijn zij daar nog altijd permanent actief?

Ten slotte, u gaf in uw antwoord in november aan dat het meldpunt 1712 van plan was om in het voorjaar van 2020 een campagne te lanceren, specifiek gericht op cultuur en sport. Ik heb die campagne niet zien passeren, maar wellicht is ze niet doorgedaan vanwege de evidente reden. Weet u of men van plan is om die campagne opnieuw op te zetten? Zo ja, wanneer? Hoe gaat die campagne eruitzien?

Ik ben vooral blij dat we in deze commissie allemaal samen met de minister-president kunnen bekijken hoe we vooruitgang kunnen boeken in de strijd tegen grensoverschrijdend gedrag.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Ik ben in de eerste plaats al blij, minister-president, dat u aangaf dat in het najaar van 2020 de jaarlijkse campagne van 1712 zich behalve op de daders en de slachtoffers zeker ook op de omstaanders richt. 'Kijk niet weg': dat zegt het zelf. We zullen dit alleen kunnen verbeteren als we er met zijn allen op inzetten. Daders moeten in zo'n campagne te horen krijgen dat het niet oké is, maar zeker ook wanneer de feiten zich voordoen. Dat is de enige manier om de slachtoffers de ruggensteun te geven die ze nodig hebben om zich te kunnen uiten.

In juni 2020 stelde ik nog een schriftelijke vraag over de stand van zaken van het Actieplan Grensoverschrijdend gedrag, dat nog loopt tot 2021. U gaf aan dat het eerste jaar van de uitvoering van het actieplan in het teken staat van sensibiliseren en van het exploreren van het gedrag in de cultuur- en de audiovisuele sector. Daarbij viel op dat de kunstensector en de mediasector intensief aan de slag gingen. Door de eigenheid van die sectoren was de aanpak veeleer gefragmenteerd. De grote mediabedrijven gingen goed vooruit met een externe preventiedienst, met vertrouwenspersonen en met een aangepast beleid. Maar de kleine bedrijven en het freelancewerk blijven toch wat achterophinken. De werkgever-werknemer-verhouding is er niet altijd eenduidig. Dat helpt natuurlijk niet. Dan vind ik het heel jammer om te horen dat de arbeidsinspectie het niet opportuun acht om de externe preventiedienst uit te breiden voor flexwerkers die niet meer in dienst zijn. Ze kunnen natuurlijk een beroep doen op de Genderkamer en op Engagement Arts. Worden, zeker voor die kleine bedrijven en de freelancers in de mediasector, nog extra acties gepland dit of volgend jaar om hen toe te leiden naar de Genderkamer of om deze situaties nog op andere manieren aan te kaarten?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, ik ben het met u eens dat 1712 beter een aantal opsplitsingen zou maken. Ik zal dat zeker doorgeven, opdat kan worden bekeken hoe men dat kan doen.

Ik ben het met iedereen die is tussengekomen eens dat de Genderkamer goed werk verricht. Mevrouw Segers, die twee psychologen zijn daar inderdaad nog altijd actief. Zolang de problematiek significant blijft – er zal altijd wel iets zijn – moeten we de werking van de Genderkamer voortzetten.

Ik wil het ook ter harte nemen dat er over de sectoren heen meer coördinerend moet worden opgetreden.

Mevrouw Segers, in mijn antwoord heb ik al gezegd dat 1712 in het najaar van 2020 de campagne #kijknietweg zal starten. Andere acties zijn op dit moment niet gepland. Naar mijn oordeel werkt de interactie tussen 1712 en de Genderkamer goed. Wat er uit die actie zal voortkomen, zal worden doorgespeeld naar de Genderkamer.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, dank u dat u rekening wilt houden met mijn suggesties.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.